

رسالة محمد

١٢٩٨٨٩

دانشگاه اصفهان
دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی
گروه مشاوره

پایان نامه‌ی کارشناسی ارشد رشته‌ی مشاوره گرایش خانواده
تدوین و بررسی تأثیر مدل تلفیقی بر کیفیت ارتباط، سلامت روان و رضایتمندی
زوجین پس از افشای عهدشکنی زناشویی: (مطالعه موردی)

استاد راهنما:
دکتر مریم‌السادات فاتحی‌زاده

استاد مشاور:
دکتر عذرا اعتمادی

پژوهشگر:
حکیمه حیدری

۱۳۸۸/۱۰/۲۷

استاد مشاوران محترم معنی بران
شمس‌الدین دارک

مهرماه ۱۳۸۸

۱۲۹۸۸۹

کلیه حقوق مادی مترتب بر نتایج مطالعات، ابتکارات و نوآوری‌های ناشی از تحقیق موضوع این پایان نامه متعلق به دانشگاه اصفهان است.

دانشگاه اصفهان

دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

گروه مشاوره

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته‌ی مشاوره گرایش خانواده خانم

حکیمه حیدری

تحت عنوان

تدوین و بررسی تأثیر مدل تلفیقی بر کیفیت ارتباط، سلامت روان و رضایتمندی

زوجین پس از افشای عهدشکنی زناشویی: (مطالعه موردی)

در تاریخ ۸۸/۷/۲۰ توسط هیأت داوران زیر بررسی و با درجه عالی به تصویب نهایی رسید.

امضاء

۱- استاد راهنمای پایان نامه دکتر مریم السادات فاتحی زاده با مرتبه‌ی علمی استادیار

امضاء

۲- استاد مشاور پایان نامه دکتر عذرا اعتمادی با مرتبه‌ی علمی استادیار

امضاء

۳- استاد داور داخل گروه دکتر ایران باغبان با مرتبه‌ی علمی استادیار

امضاء

۴- استاد داور خارج از گروه محمداقبر کجباف با مرتبه‌ی علمی دانشیار

گروه آموزشی راهنمایی و مشاوره
دانشگاه اصفهان
دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

با سپاس از:

خداوند یکتا که هیچ گاه در سختی ها تنهاییم
نگذاشت.

سرکار خانم دکتر فاتحی زاده استاد راهنمای
محترم که در این راه با تمام وجود پشتیبان و یاورم
بودند و همچنین سرکار خانم دکتر اعتمادی استاد
مشاور گرامی به خاطر راهنمایی های ارزشمند
ایشان.

تقدیم به:

همسر گرامی‌ام که به راستی شکیبایی، حمایت و
دلگرمی‌های ایشان پشتوانه‌ام در راه پر فراز و
نشیب علم و دانش در طول این هشت سال بود.

چکیده

هدف این پژوهش تدوین و بررسی تأثیر مدل تلفیقی درمان عهد شکنی زناشویی بر کیفیت ارتباط، سلامت روان و رضایتمندی زناشویی دو زوج شرکت کننده در این طرح بوده است. این پژوهش از نوع مطالعه‌ی موردی است و موردهای آن ۲ زوج (۴ نفر) ثبت نام کننده در این طرح پژوهشی در یکی از مراکز مشاوره‌ی شهر اصفهان بوده است. داده‌های این پژوهش از طریق پرسشنامه‌های کیفیت ارتباط، سلامت روان و رضایتمندی زناشویی بصورت پیش‌آزمون - پس‌آزمون به دست آمد (به جز پرسشنامه‌ی کیفیت ارتباط که در جلسه‌ی چهارم نیز اجرا گردید). متغیر مستقل در این پژوهش، مدل تلفیقی درمان عهد شکنی زناشویی بود. برای تدوین این مدل، ابتدا پیشینه‌ی مربوط به نظریه‌های ارائه شده و پژوهش‌های انجام شده در زمینه‌ی عهد شکنی زناشویی و درمان آن مورد مطالعه قرار گرفت. سپس با تلفیق اطلاعات به دست آمده، زیر نظر استاد راهنما و مشاور مربوطه، مدل تلفیقی درمان عهد شکنی زناشویی تدوین و به مدت ۸ جلسه‌ی ۹۰ دقیقه‌ای بر روی ۲ زوج شرکت کننده اجرا شد. متغیرهای وابسته کیفیت ارتباط، سلامت روان و رضایتمندی زناشویی بودند. نتایج به دست آمده با استفاده از آمار توصیفی، آزمون فریدمن و t همبسته مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج این پژوهش نشان داد مدل تلفیقی درمان عهد شکنی زناشویی بر کیفیت ارتباط زوجین ($P=0/02$)، سلامت روان ($P=0/01$) و رضایتمندی زناشویی آنها ($P=0/01$) تأثیری معنادار داشته است.

کلید واژه‌ها: مدل تلفیقی، عهد شکنی زناشویی، کیفیت ارتباط، سلامت روان، رضایتمندی زناشویی.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات پژوهش

۱	مقدمه
۲	۱-۱- بیان مسئله
۵	۲-۱- اهمیت و کاربرد پژوهش
۶	۳-۱- اهداف پژوهش
۶	۱-۳-۱- اهداف اصلی
۶	۲-۳-۱- اهداف فرعی
۷	۴-۱- فرضیه‌های پژوهش
۷	۱-۴-۱- سوالات پژوهش
۷	۲-۴-۱- فرضیه‌های اصلی
۷	۳-۴-۱- فرضیه‌های فرعی
۸	۵-۱- تعریف اصطلاحات و مفاهیم

فصل دوم: پیشینه‌ی پژوهش

۱۱	۱-۲- پیشینه‌ی نظری
۱۱	۱-۱-۲- گفتار اول: عهدشکنی زناشویی
۱۱	۱-۱-۱-۲- تعریف
۱۲	۲-۱-۱-۲- شیوع
۱۴	۳-۱-۱-۲- پیامدهای عهدشکنی زناشویی
۱۴	۱-۳-۱-۱-۲- پیامدهای عاطفی و شناختی رفتاری
۱۶	۲-۳-۱-۱-۲- فروپاشی رابطه‌ی اولیه
۱۹	۴-۱-۱-۲- انواع روابط پنهانی
۱۹	۱-۴-۱-۱-۲- انواع زنا در اسلام
۲۱	۲-۴-۱-۱-۲- روابط کوتاه مدت
۲۲	۳-۴-۱-۱-۲- روابط جنسی دوره‌ای
۲۲	۴-۴-۱-۱-۲- روابط سوداگرانه و منفعت‌زا
۲۳	۵-۴-۱-۱-۲- روابط کوتاه مدت ناشی از چالش‌های رشدی یا تغییر شرایط زندگی

- ۲۳ ۱-۱-۱-۴-۶- روابط پارافیلیایی
- ۲۴ ۱-۱-۱-۴-۷- روابط پنهانی تسهیل گر
- ۲۴ ۱-۱-۱-۴-۸- روابط پیچیده تر و مستمرتر
- ۲۶ ۱-۱-۱-۴-۹- انواع روابط پنهانی از دیدگاه براون
- ۳۲ ۱-۱-۱-۵- تمایز بین انواع روابط پنهانی
- ۳۴ ۱-۱-۱-۶- عوامل عهدشکنی زناشویی
- ۳۴ ۱-۱-۱-۶-۱- علل عهدشکنی از دیدگاه تکامل
- ۳۷ ۱-۱-۱-۶-۲- علل عهدشکنی از دیدگاه فرض های جایگزین
- ۳۷ ۱-۱-۱-۶-۳- علل عهدشکنی از دیدگاه سرمایه گذاری
- ۳۹ ۱-۱-۱-۶-۴- دیدگاه توصیفی در مورد عوامل عهدشکنی
- ۳۹ ۱-۱-۱-۶-۵- عوامل شخصیتی و فردی و میل به عهدشکنی زناشویی
- ۴۰ ۱-۱-۱-۶-۶- عوامل موقعیتی
- ۴۱ ۱-۱-۱-۶-۷- عوامل اجتماعی
- ۴۲ ۱-۱-۱-۶-۸- عوامل مربوط به رابطه‌ی زناشویی
- ۴۳ ۱-۱-۱-۶-۹- پول، قدرت و عهدشکنی زناشویی
- ۴۵ ۱-۱-۱-۶-۱۰- عوامل عهدشکنی زناشویی از دیدگاه همفری
- ۴۶ ۱-۱-۲- گفتار دوم: درمان عهد شکنی زناشویی
- ۴۷ ۱-۱-۲-۱- مدل اسپرینگ
- ۴۷ ۱-۱-۲-۲- مدل اعتماد
- ۴۸ ۱-۱-۲-۳- درمان سازه گرا
- ۵۱ ۱-۱-۲-۴- رویکرد بخشودگی
- ۵۷ ۱-۱-۲-۵- درمان هیجان مدار
- ۵۹ ۱-۱-۲-۶- مدل آئینی
- ۶۳ ۱-۱-۲-۷- درمان گروهی
- ۷۱ ۱-۱-۲-۸- تأثیر تفاوت های فردی بر پیشرفت درمان
- ۷۵ ۱-۱-۲-۹- مشکلاتی که درمانگر هنگام کار بر روی عهدشکنی زناشویی با آن مواجه می شود
- ۷۸ ۱-۱-۳- گفتار سوم: ارتباط زناشویی
- ۷۹ ۱-۱-۳-۱- نظریه‌ی استوارت

- ۸۰ ۲-۳-۱-۲ - نظریه‌ی استرین
- ۸۲ ۲-۲ - پیشینه پژوهشی
- ۸۲ ۱-۲-۲ - پژوهش‌های مربوط به درمان عهدشکنی زناشویی
- ۸۵ ۲-۲-۲ - پژوهش‌های انجام شده در زمینه‌ی ارتباط زناشویی

فصل سوم: روش پژوهش

- ۸۷ ۱-۳ - طرح کلی پژوهش
- ۸۷ ۲-۳ - جامعه‌ی آماری
- ۸۸ ۳-۳ - نمونه و روش نمونه‌گیری
- ۸۸ ۴-۳ - ابزار پژوهش
- ۸۸ ۱-۴-۳ - پرسشنامه‌ی کیفیت ارتباط زوجین
- ۸۹ ۲-۴-۳ - پرسشنامه‌ی سلامت عمومی (GHQ)
- ۹۱ ۳-۴-۳ - پرسشنامه‌ی رضایتمندی زناشویی (اینریج)
- ۹۲ ۵-۳ - روش اجرای پژوهش
- ۹۵ ۶-۳ - روش تجزیه و تحلیل داده‌ها
- ۹۵ ۱-۶-۳ - تحلیل کیفی
- ۹۶ ۲-۶-۳ - تحلیل آماری

فصل چهارم: یافته‌های پژوهش

- ۹۷ ۱-۴ - بررسی کیفی تأثیر مدل درمانی تلفیقی بر کیفیت ارتباط زوجین
- ۹۷ ۱-۱-۴ - معرفی زوج‌های مورد بررسی
- ۹۹ ۲-۱-۴ - شرح درمان زوج شماره یک
- ۱۱۲ ۲-۴ - تحلیل آماری یافته‌ها
- ۱۱۲ ۱-۲-۴ - نتایج انفرادی
- ۱۱۴ ۲-۲-۴ - نتایج گروهی
- ۱۱۶ ۳-۲-۴ - بررسی فرضیه‌های فرعی با توجه به نتایج گروهی
- ۱۲۲ فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری
- ۱۲۲ ۱-۵ - خلاصه‌ی طرح و یافته‌های پژوهشی
- ۱۲۲ ۲-۵ - بحث و نتیجه‌گیری

صفحه

عنوان

۱۳۲ محدودیت‌های پژوهش ۳-۵
۱۳۲ پیشنهادات پژوهش ۴-۵
۱۳۲ پیشنهادات پژوهشی ۱-۴-۵
۱۳۳ پیشنهادات کاربردی ۲-۴-۵
۱۳۴ پیوست ۱
۱۳۹ پیوست ۲
۱۴۶ پیوست ۳
۱۴۸ پیوست ۴
۱۵۱ پیوست ۵
۱۵۵ پیوست ۶
۱۵۶ پیوست ۷
۱۵۷ منابع و مأخذ

فهرست شکل‌ها

صفحه	عنوان
۳۸	شکل ۱-۲- عوامل موثر بر تعهد.....
۱۱۲	شکل ۱-۴- تغییر نمرات کیفیت ارتباط زوجها در طول هشت جلسه.....
۱۱۳	شکل ۲-۴- مقایسه‌ی نمرات پیش آزمون و پس آزمون کیفیت ارتباط زوجین.....
۱۱۳	شکل ۳-۴- مقایسه‌ی نمرات پیش آزمون و پس آزمون سلامت روان.....
۱۱۳	شکل ۴-۴- مقایسه‌ی نمرات پیش آزمون و پس آزمون رضایتمندی زناشویی.....

فهرست جدولها

صفحه

عنوان

- جدول ۴-۱- میانگین و انحراف استاندارد کیفیت ارتباط زوجین در طول هشت جلسه ۱۱۴
- جدول ۴-۲- نتایج مربوط به آزمون فریدمن ۱۱۴
- جدول ۴-۳- میانگین و انحراف استاندارد نمرات پیش آزمون و پس آزمون زوجین ۱۱۵
- جدول ۴-۴- مقایسه‌ی میانگین‌های پیش آزمون و پس آزمون زوجها در سه پرسش‌نامه به صورت گروهی ۱۱۵
- جدول ۴-۵- میانگین و انحراف استاندارد خرده آزمون‌های کیفیت ارتباط ۱۱۶
- جدول ۴-۶- نتایج مربوط به آزمون فریدمن درمورد خرده آزمون‌های کیفیت ارتباط ۱۱۶
- جدول ۴-۷- میانگین و انحراف استاندارد خرده آزمون‌های سلامت روان ۱۱۷
- جدول ۴-۸- تفاوت بین میانگین پیش آزمون و پس آزمون خرده آزمون‌های سلامت روان ۱۱۸
- جدول ۴-۹- میانگین و انحراف استاندارد خرده آزمون‌های رضایتمندی زناشویی ۱۱۹
- جدول ۴-۱۰- تفاوت بین میانگین‌های خرده آزمون‌های رضایتمندی زناشویی ۱۲۰

فصل اول

کلیات پژوهش

مقدمه

خانواده جایی است که انسان نسبت به آن احساس تعلق می‌کند. هر چیزی که در خانواده شکافی ایجاد کند احساس فرد از تعلق را تهدید می‌نماید. عهدشکنی زناشویی^۱ نیز ساختار خانواده و در پی آن بنیادی ترین احساس یعنی احساس تعلق را تهدید می‌کند و نوعی ترس از طرد بسیار بنیادی را که به عمق وجود انسان رخنه می‌کند، شعله ور می‌سازد (براون^۲، ۲۰۰۱). عهدشکنی‌های زناشویی و هیجان‌های برخاسته از آن در ادبیات، تاریخ، آثار هنری، حکایات و قصه‌های مدرن در فیلم‌های سینمایی تمامی کشورها توصیف شده است (براون، ۲۰۰۱). همان گونه که ازدواج در هر فرهنگ شناخته شده‌ای اتفاق می‌افتد (براون، ۱۹۹۱؛ استین و گاتمن^۳، ۱۹۸۴؛ واندنبرگ^۴، ۱۹۷۲)، عهد شکنی‌های زناشویی نیز در هر فرهنگی به چشم می‌خورد (به نقل از اسمیت^۵، ۲۰۰۴). تعریفی که می‌توان برای عهدشکنی زناشویی به کاربرد بر اساس برداشتی است که زوجین از مفهوم پیمان زناشویی دارند. گاه ممکن است یکی از زوجین، وقت، میل، صمیمیت و کشش جنسی نسبت به همسرش نداشته

-
- 1- Marital Infidelity
 - 2- Brown
 - 3- Stein & Gottman
 - 4- Vandenberg
 - 5- Smith

اما نسبت به فردی دیگر داشته باشد. چنین موقعیت‌هایی ممکن است حکایت از عهد شکنی داشته باشند، بخصوص زمانی که باعث شکستن توافق‌های زناشویی و تهدید رابطه‌ی اولیه می‌گردد (پیتمن^۱، ۱۹۸۹).

عهد شکنی زناشویی نوعی رابطه‌ی جنسی^۲، عاطفی^۳ یا جنسی-عاطفی با فردی غیر از همسر است که از او پنهان می‌شود (براون، ۲۰۰۱). فرهنگ لغت آکسفورد^۴ عهد شکنی را این گونه تعریف می‌کند: «عمل پایبند نبودن به زن، شوهر، یا شریک جنسی با برقراری رابطه‌ی جنسی با فردی دیگر.» اما بسیاری از پژوهشگران به عهد شکنی به عنوان چیزی بیش از رابطه‌ی جنسی می‌نگرند.

۱-۱- بیان مسئله

عهد شکنی زناشویی پدیده‌ای چالش برانگیز است که بسیاری از درمانگران با آن مواجه می‌شوند. در کشورهای غربی عهد شکنی زناشویی به عنوان سومین مشکل دشوار از لحاظ درمانی و دومین مشکل مخربی که زوج‌ها با آن مواجه هستند شناخته شده است (جانسون^۵، ۱۹۹۷). یکی از دلایل رایج برای پایان دادن به ازدواج با طلاق، عهد شکنی زناشویی می‌باشد. پژوهش‌های انجام شده در خارج از کشور نشان می‌دهد داشتن رابطه‌ی پنهانی در حالی که فرد متأهل^۶ است، یک عامل پیش بینی کننده‌ی مهم برای طلاق می‌باشد (آماتو و پریویتی^۷، ۲۰۰۳). روابط پنهانی^۸ خارج از حیطه‌ی زناشویی همیشه موجب ضربه‌ی شدید احساسی به طرفین می‌شود. این نوع روابط باعث بروز نشانه‌های شبیه به اختلال استرس پس از ضربه (PTSD)^۹ و همچنین احساساتی مانند افسردگی، خشم، ناامیدی، عدم اعتماد به نفس، از دست دادن هویت و احساس بی ارزشی در همسر زخم خورده^{۱۰} می‌شود. علاوه بر آن، باعث بروز احساس تردید، افسردگی و احساس گناه در همسر عهد شکن^{۱۱} می‌گردد (بونک^{۱۲}، ۱۹۹۵).

1- Pittman

2- sexual

3- emotional

4- oxford

5- Johnson

6- married

7- Amato & Previty

8- affair

9- Post Trauma Stress Disorder

10- injured

11- straying partner

12- Buunk

بارداری‌های ناخواسته پیامد دیگری از عهدشکنی زناشویی است. همچنین ممکن است منجر به انتقال بیماری‌های قابل انتقال از طریق رابطه‌ی جنسی از جمله ایدز شود (اسپرینگ^۱، ۱۹۹۶).

راهی که به بهبود منجر می‌شود، بسیار باریک است و تا وقتی افراد چنین راهی را پیدا نکنند، فاجعه‌ی عهدشکنی ممکن است تاثیر تخریبی دائمی بر رابطه‌ی زناشویی داشته باشد و اغلب به فاجعه‌ای عمیق‌تر یعنی طلاق منجر شود. پژوهش حاضر این راه را به درمانگران نشان می‌دهد تا آنها بتوانند زوج‌های درگیر را از ورطه‌ی عهدشکنی بیرون ببرند و به آنها کمک کنند ازدواجی مستحکم‌تر و لذت بخش‌تر از قبل داشته باشند و کاری کنند تا ازدواج آنها از خطر احتمالی عهدشکنی‌های بعدی حفظ گردد.

پژوهش‌های مربوط به زوج درمانی، فارغ از جهت گیری نظری درمان، نشان داده است که درصد زیادی از زوج‌ها می‌توانند به وسیله‌ی درمان کمک شوند (اتکینز، ۲۰۰۳). یافته‌های گوردون و همکاران (۲۰۰۲)، حاکی از آن است که در درمان می‌توان به زوج‌های درگیر با عهدشکنی زناشویی کمک کرد و ممکن است تفاوت‌های مهمی در پاسخ به درمان بین همسر عهدشکن و زخم خورده وجود داشته باشد (اتکینز، ۲۰۰۳).

یکی از مسائل مهمی که در جامعه از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است ازدواج و تشکیل خانواده می‌باشد که این امر از طرف پیامبر اکرم (ص) و ائمه معصومین (ع) نیز مورد تاکید فراوان قرار گرفته است.

تحکیم خانواده ضرورتی اسلامی است زیرا استحکام آن در تحکیم جامعه اسلامی که جزئی از رسالت جاوید اسلام است تاثیر مثبتی دارد. چرا که یک جامعه از واحدهای کوچکتر خانواده تشکیل شده است. بنابراین اگر خانواده‌های آن جامعه سالم و مستحکم نباشند هرگز آن جامعه روی سعادت را نخواهد دید.

از این رو دین مقدس اسلام، به صورت ویژه و دقیقی به تحکیم خانواده، عنایت دارد و اساس آن را بر پایه‌های سالم و محکمی بنا نهاده است، تا نهال زندگی در آن شکوفا و سایه لطف بر آن گسترده و سرشار از محبت شود (عرب هاشمی، ۱۳۸۸؛ به نقل از حیرت، ۱۳۸۸).

می‌توان گفت که خانواده متعادل و مستحکم خانواده ای است که براساس ضوابط معقول تشکیل گردیده، مبتنی بر حقوق و تعاملی بر اساس صمیمیت و اخلاص و روابطی سنجیده و هدفدار در آن برقرار است و اندازه و توازن و اعتدال در آن حاکم است و روشی عاقلانه و انسانی در اداره این خانواده بکار گرفته می‌شود (صافی، ۱۳۷۴؛ به نقل از حیرت، ۱۳۸۸).

اسلام به غریزه‌ی جنسی بشر توجه خاصی مبذول داشته و نه تنها آن را مذموم و ناپسند نمی‌شمارد بلکه ارضای آن را در حیطه خانواده امری مقدس و مؤکد عنوان می‌کند.

بلو و هارت نت^۱ (۲۰۰۵b) پیشنهاد کردند که درمان عهدشکنی زناشویی متفاوت از سایر مشکلات زوجی است و به توجه ویژه‌ای در خصوص راهبردهای درمانی نیاز دارد (دوپری^۲ و همکاران، ۲۰۰۷). درمانگران مدل‌های مختلفی برای کار با زوج‌های درگیر با مشکل عهدشکنی زناشویی ارائه داده‌اند. از جمله مدل‌های ارائه شده در خصوص درمان عهدشکنی زناشویی می‌توان به درمان هیجان محور^۳، مدل آئینی^۴، مدل بخشودگی^۵، مدل اعتماد^۶، درمان سازه گرا^۷، و مدل اسپرینگ اشاره کرد که هر کدام مراحل و فنون مختلفی دارند که در فصل دوم توصیف می‌شوند.

بسیاری از پژوهش‌های انجام شده در زمینه عهدشکنی زناشویی، توصیفی بوده و بیشتر به نگرش دانشجویان درمورد عوامل عهدشکنی یا پیامدها و تعاریف آن پرداخته است. همچنین تعداد این نوع پژوهش‌ها نیز در کشور ایران بسیار محدود می‌باشد. در صورتی که عهدشکنی زناشویی پدیده‌ای است که باید بر اساس نگرش‌ها و اعتقادات افرادی مورد بررسی قرار گیرد که به نوعی با آن دست به گریبان هستند. همسران عهدشکن و زخم خورده پس از عهدشکنی، آشفتگی‌های عاطفی زیادی را متحمل می‌شوند که در پی آن سایر اعضای خانواده به خصوص کودکان را نیز تحت تاثیر قرار می‌دهد. بنابراین با توجه با اینکه در کشورمان همسران زیادی هستند که با وجود عهدشکنی همسرشان خواهان ادامه‌ی زندگی با او می‌باشند و در راه انطباق با این وضعیت و شروع زندگی با دیدگاهی جدید و آگاهی بیشتر نیاز به خدمات مشاوره‌ای دارند وجود یک رویکرد تلفیقی برای این کار اهمیت ویژه‌ای پیدا می‌کند. به همین منظور، پیشینه‌ی مربوط به پژوهش‌های انجام شده در زمینه‌ی تعریف، علل، انواع، پیامدها و انواع درمان‌های عهدشکنی مورد مطالعه قرار گرفت و مدل درمانی با تلفیق مدل بخشودگی، آئینی و هیجان مدار برای کار با زوج‌های درگیر با این مشکل تدوین گردید.

1 - Blow & Hartnett
 2- Dupree
 3- Emotinal Focused
 4- ritual
 5- forgiveness
 6- trust
 7- constructionist

۱-۲- اهمیت و کاربرد پژوهش

خانواده با وجود اینکه در اکثر جوامع مورد توجه است در جهان بینی اسلامی اهمیت و ارزش شایان توجهی به آن داده می‌شود. در این جهان بینی خانواده گروهی متشکل از افراد است که دارای شخصیت مدنی، حقوقی و معنوی است که بر اساس نکاح (عقدی که ارتباط یا مشروعیت ارتباط زن و مرد را معین می‌سازد) پدید می‌آید. چنین ارتباطی یک رابطه ساده انگارانه و فاقد مسئولیت پذیری نیست. بلکه یک پیمان مهم و بااهمیتی است که از جنبه‌های مختلف برای طرفین مسئولیتهایی ایجاد می‌کند. چرا که سلامت چنین پیمانی که اولین پایه‌های تشکیل یک خانواده است ضامنی است برای سلامت کل جامعه

عهدشکنی زناشویی علت بسیاری از خشونت‌های زناشویی است (باس^۱، ۱۹۹۴) و می‌تواند پیامدهای مخربی برای اعضای خانواده و دوستان به همراه داشته باشد. یک اختلال مهم تجربه شده توسط همسر زخم خورده نشخوار فکری و سواس گونه در مورد این رویداد است که می‌تواند آن قدر شدید و غیر قابل کنترل شود که در عملکرد روزانه و تمرکز فرد اختلال ایجاد کند (گلس و رایت^۲، ۱۹۹۷؛ اسپرینگ، ۱۹۹۶؛ براون، ۲۰۰۱؛ وستفال^۳، ۱۹۸۹). پاسخ شناختی مهم دیگری که در موقع کشف رابطه‌ی پنهانی ابراز می‌شود تغییر در باورهای فرد نسبت به همسر و ارتباط با او می‌باشد. شخص نمی‌تواند اعتماد بیشتری نسبت به همسر خود داشته باشد و در ارتباط با او احساس امنیت کند (براون، ۲۰۰۱؛ گلس و رایت، ۱۹۹۷). به علاوه چند الگوی رفتاری رایج وجود دارد که در پاسخ به عهدشکنی همسر مشاهده شده که شایع ترین آن اجتناب یا کناره گیری است. همسر آسیب دیده اغلب به شدت حساس شده و به دنبال کشف این رابطه از همسر عهدشکن دوری می‌کند (اسپرینگ، ۱۹۹۶؛ ریب استین و ریچاردز^۴، ۱۹۹۳؛ وستفال، ۱۹۸۹). دیگر پاسخ‌های رفتاری شامل گوش به زنگی، سوالات و سواس گونه و دیگر تعاملات تنبیهی و فوق العاده منفی می‌باشد (ریب استین و ریچاردز، ۱۹۹۳؛ وستفال، ۱۹۸۹). وقتی زوجین چنین هیجانات و آشفتگی‌های شدیدی را تجربه می‌کنند، سؤال اساسی این است که آیا بهبود اوضاع و رفع اختلافات زناشویی امکان پذیر است یا خیر. چطور قادر به بهبود این درد و ناراحتی خواهیم بود؟ حتی در صورت بهبود آیا همسران قادر خواهند بود با خاطره‌ی این عهدشکنی به زندگی مشترک خود ادامه دهند؟ آیا می‌توانند دوباره به یکدیگر اعتماد کنند و یکدیگر را دوست بدانند؟ پژوهش‌هایی نیز در خارج از کشور برای بازسازی ازدواج و برقراری اعتماد مجدد پس از عهدشکنی زناشویی انجام شده است اما هر کدام از آنها تنها به

1- Buss

2- Glass & Wright

3- Westfall

4 - Reibstein & Richards

جنبه‌ی خاصی از درمان این پدیده پرداخته است. اما در ایران یک چارچوب درمانی خاص که بر اساس مطالعات علمی تنظیم شده باشد در اختیار درمانگران نیست تا بتوانند در راه بهبود رابطه‌ی زناشویی زوج‌هایی که با این مشکل مواجه هستند قدم بردارند. در ضمن، با توجه به اینکه ایران یک کشور اسلامی است می‌توان از آموزه‌های دینی و احادیث غنی‌ای که در کتب اسلامی وجود دارند برای بهبود زوجین از پیامدهای مخرب عهدشکنی رها شد. این اصل مهمی است که در درمان‌های موجود برای عهدشکنی وجود ندارد و فقدان آن کاملاً مشهود است. باور بهبود در زندگی زناشویی این زوج‌ها بسیار دشوار است اما با این وجود امید به بهبودی وجود دارد و پژوهش حاضر در صدد تدوین یک مدل درمانی تلفیقی و بررسی تاثیر آن بر رابطه‌ی زناشویی زوجین درگیر با این پدیده است.

۱-۳- اهداف پژوهش

۱-۳-۱- اهداف اصلی

- ۱- تعیین مدل‌های مختلف ارائه شده در درمان عهدشکنی زناشویی.
- ۲- تدوین مدل تلفیقی درمان عهدشکنی زناشویی.
- ۳- تعیین میزان تاثیر مدل تلفیقی درمان عهدشکنی زناشویی بر کیفیت ارتباط زوجین.
- ۴- تعیین میزان تاثیر مدل تلفیقی درمان عهدشکنی زناشویی بر سلامت عمومی زوجین.
- ۵- تعیین میزان تاثیر مدل تلفیقی درمان عهدشکنی زناشویی بر رضایتمندی زناشویی زوجین.

۱-۳-۲- اهداف فرعی

- ۱- تعیین میزان اثربخشی مدل تلفیقی درمان عهدشکنی زناشویی بر توجه به خود.
- ۲- تعیین میزان اثربخشی مدل تلفیقی درمان عهدشکنی زناشویی بر توجه به همسر.
- ۳- تعیین میزان اثربخشی مدل تلفیقی درمان عهدشکنی زناشویی بر برنامه ریزی برای حل مشکلات.
- ۴- تعیین میزان اثربخشی مدل تلفیقی درمان عهدشکنی زناشویی بر سبک‌های ارتباطی زوجین.
- ۵- تعیین میزان اثربخشی مدل تلفیقی درمان عهدشکنی زناشویی بر نشانه‌های بدنی.
- ۶- تعیین میزان اثربخشی مدل تلفیقی درمان عهدشکنی زناشویی بر میزان اضطراب و بیخوابی.
- ۷- تعیین میزان اثربخشی مدل تلفیقی درمان عهدشکنی زناشویی بر نارسایی در عملکرد اجتماعی.
- ۸- تعیین میزان اثربخشی مدل تلفیقی درمان عهدشکنی زناشویی بر افسردگی زوجین.